

STUDY ON THE EVOLUTION OF RESEARCH RELATED TO MANAGEMENT ACCOUNTING THROUGH THE PRISM OF BIBLIOMETRIC ANALYSIS

STUDIUL PRIVIND EVOLUȚIA CERCETĂRILOR AFERENTE CONTABILITĂȚII DE GESTIUNE PRIN PRISMA ANALIZEI BIBLIOMETRICE

Catalina BARAC

catalina.barac@gmail.com

Coordonator științific: Svetlana MIHAILA, ORCID ID: 0000-0001-5289-8885

svetlana.mihaila@ase.md

Academia de Studii Economice din Moldova

Abstract. *Technological progress and trade liberalization have led to economic growth recently, so competition in the market has become fiercer, and the magnifying glass for profits remains the primary goal of the business. To resolve this situation, management accounting provides managers with information on the costs and expenses of the entity, represented as concisely and clearly as possible in order to formulate development strategies, cost optimization policies and business efficiency methods.*

Keywords: *management accounting, decision making, accounting information, cost management*

JEL: M40, M41

Introducere

Economia mondială se află într-un proces continuu de dezvoltare, numărul furnizorilor de mărfuri și servicii este în creștere permanentă ceea ce determină o concurență acerbă. În acest sens, contabilitatea de gestiune vine în ajutorul managementului prin furnizarea informației cu referire la costurile și cheltuielile afacerii, în baza cărora se pot lua decizii strategice privind modificarea prețurilor, cantității mărfurilor, dezvoltarea anumitor produse în defavoarea altora.

Contabilitatea de gestiune este considerată de-a dreptul sursa principală de informație într-o companie, întrucât reflectă detaliat situația privind consumurile și stocurile. În baza acestor informații se pot urmări succesele și erorile în administrare, se pot crea scenarii pentru diferite situații atât de activitate obișnuită, cât și de pentru situații excepționale.

Dacă în trecut contabilitatea de gestiune era folosită preponderent în entitățile cu activitate în producere și comerț, astăzi putem afirma că și companiile prestatoare de servicii urmăresc să țină o evidență de gestiune strictă pentru a putea formula decizii strategice.

Informațiile sintetizate de către contabilitatea de gestiune sunt importante întru interpretarea eficientă a rezultatelor activității desfășurate, contribuind la adoptarea și îndeplinirea obiectivelor, oferirea datelor, documentelor și calculelor indispensabile luării deciziilor.

Scopul acestei lucrări constă în argumentarea necesității utilizării contabilității de gestiune atât pentru entități mari, cât și mici, din sectorul producerii, comerțului sau a serviciilor, întrucât datele furnizate de contabilitatea de gestiune stau la baza managementului afacerii, iar administrarea corectă a oricărei afaceri aduce beneficii atât angajaților, cât și proprietarilor.

Actualitatea temei rezidă din căutarea permanentă a unor mijloace de îmbunătățire a procesului decizional în cadrul entităților. În acest sens, contabilitatea de gestiune, vine în ajutorul managerilor, administratorilor și proprietarilor pentru a gestiona eficient costurile și consumurile entității, a arăta căi de optimizare a acestora și strategii de dezvoltare a activităților desfășurate. Creând un cadru corect de repartizarea a costurilor, înregistrare a tranzacțiilor economice și interpretare corectă a informațiilor, entitatea își asigură pilonii de bază întru adoptarea celor mai corecte decizii.

Metodologia cercetării prevede utilizarea variilor metode de cercetare în vederea edificării prezentei lucrări, astfel, în demersul cercetării, s-au utilizat următoarele metode: metoda analitică, analiza webografică, analiza cadrului legislative și a literaturii de specialitate la nivel național și internațional, metoda comparației, metoda sintezei, inducției și deducției. În ceea ce privește metodele specifice disciplinelor cu profil economic, s-a utilizat: compararea, observarea, gruparea, selectarea, și abstracția științifică.

Rolul contabilității de gestiune aflate la temelia procesului decizional este abordat pe larg în lucrările cercetătorilor autohtoni, cum ar fi: Mihaila S. [1], Bajan M. [2], Bădicu G. [3], Țapu T., Todorova L. [4] și alții, de asemenea, printre autorii români se evidențiază lucrările cercetătorilor: Iacob C., Avram M., Ionescu I. [5], Căpușneanu S. [6] și alții. Drept urmare, la nivel internațional, conceptul studiat cunoaște o acoperire și mai largă, distingându-se lucrările autorilor: Bouquin H. [7], Kaplan R. S. [8], Ивашкевич В. [9] și alții.

În vederea identificării publicațiilor pertinente în raport cu conceptul contabilității de gestiune a fost utilizată platforma Web Of Science (WoS), stabilind drept perioadă de referință – ultimii 5 ani. În urma căutării, au fost identificate 3444 rezultate, iar pentru a înțelege mai bine aspectele analizate în cadrul publicațiilor la subiectul „contabilitatea de gestiune”, rezultatele au fost interpretate prin intermediul software-ului VosViewer. Drept urmare, în figura 1 se pot observa 3 clustere relaționate cu noțiunea „*management accounting*” – echivalentul „*contabilității de gestiune*”, cele mai puternice legături între cuvântul cheie și termenii fiind: *control*, *study*, *performance*, *relationship*, *evidence*, *effect*, *influence*, *application*, *management accounting systeme*, *influence*, *etc.*

Figura 1. Clustere aferente noțiunii „management accounting”

Sursa: elaborat de autor după prelucrarea publicațiilor de pe <https://www-webofscience-com.am.e-nformation.ro/>

Contabilitatea de gestiune reprezintă modul de înregistrare a costurilor și cheltuielilor înregistrate de companie pentru producerea bunurilor sau serviciilor. Dacă contabilitatea financiară se ține conform planului general de conturi contabile și sunt impuse un set concret de rigori pentru toate entitățile, atunci în cazul contabilității de gestiune compania este în drept de sine-stătător să stabilească unitățile de cost, conturile analitice și sintetice, astfel încât să fie cât mai ușor să prelucreze tranzacțiile economice, dar și să poată ușor genera rapoarte manageriale ca slujesc drept temei pentru luarea deciziilor economice.

Pe de altă parte, Legea contabilității și raportării financiare [10] vine cu următoarea noțiune: „contabilitate de gestiune reprezintă un sistem de colectare, înregistrare, prelucrare și transmitere a informației pentru planificarea, controlul și analiza activității entității, în scopul întocmirii rapoartelor interne pentru luarea deciziilor manageriale”.

Henri Bouquin propune următoarea definiție a contabilității de gestiune: „sistem de informatii contabil care are in vedere sa ajute managerii si influenteaza comportamentele prin modelarea relatiilor dintre resursele alocate consumate si finalitatile urmarite”.

Analizând frecvența căutării expresiei „The role of management accounting” sau „Rolul contabilității de gestiune” pe platforma Web of Science, se constată 43 de articole, majoritatea lucrărilor publicate de către autorii internaționali încadrându-se în tematicile – business și finanțe (18 lucrări), management (14 lucrări), business (10 lucrări), economie (3 lucrări) și altele, ceea ce ne demonstrează o strânsă legătură între rolul contabilității de gestiune și business-ul ca fenomen.

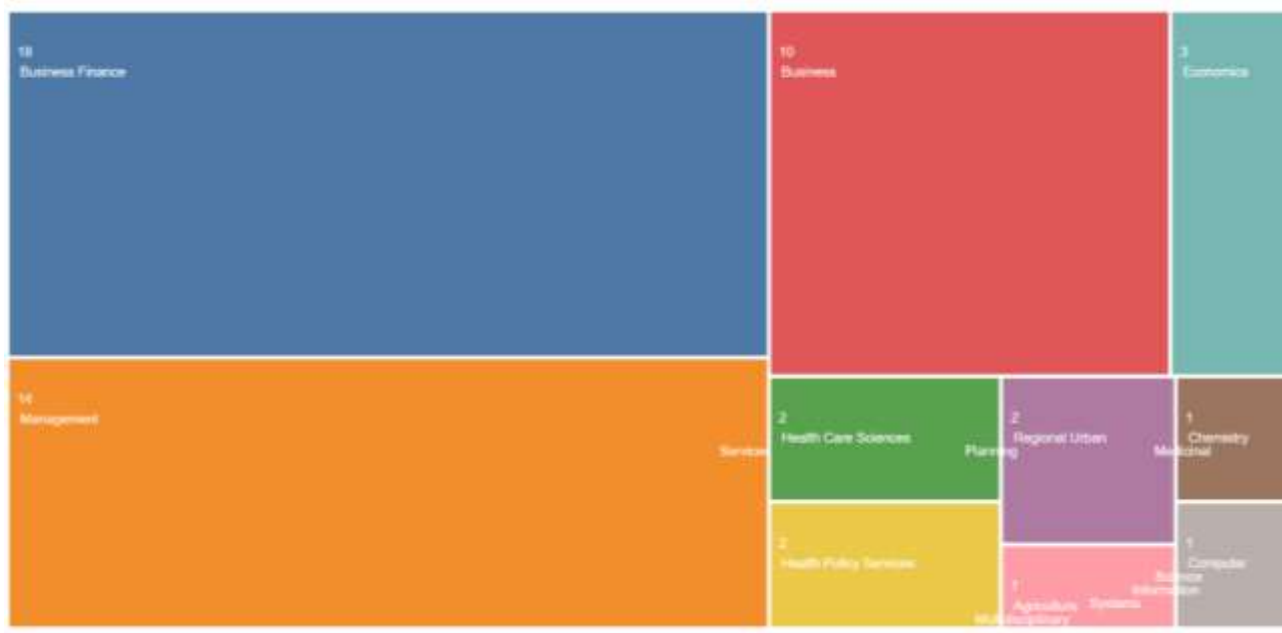

Figura 2. Numărul de publicații pe categorii

Sursa: elaborat de autor după prelucrarea publicațiilor de pe <https://www-webofscience-com.am.e-nformation.ro/>

În aceeași ordine de idei, în baza figurii 2, analizăm structura lucrărilor științifice în funcție de locul publicării. Astfel, se poate observa o repartizare uniformă atât pe continentul European, cât și în Orientul Mijlociu, chiar și Australia – ceea ce demonstrează actualitatea temei la nivel global.

În figura 3 se poate observa că cele mai multe lucrări după afiliere (11%) sunt publicate la București, Gothenburg, Sydney, Siena și altele, această structură ne permite să identificăm țările, sursele și autorii care pun accent pe studiul contabilității de gestiune, pe modernizarea și perfecționarea aspectelor convergente întru creșterea rolului și eficienței contabilității de gestiune.

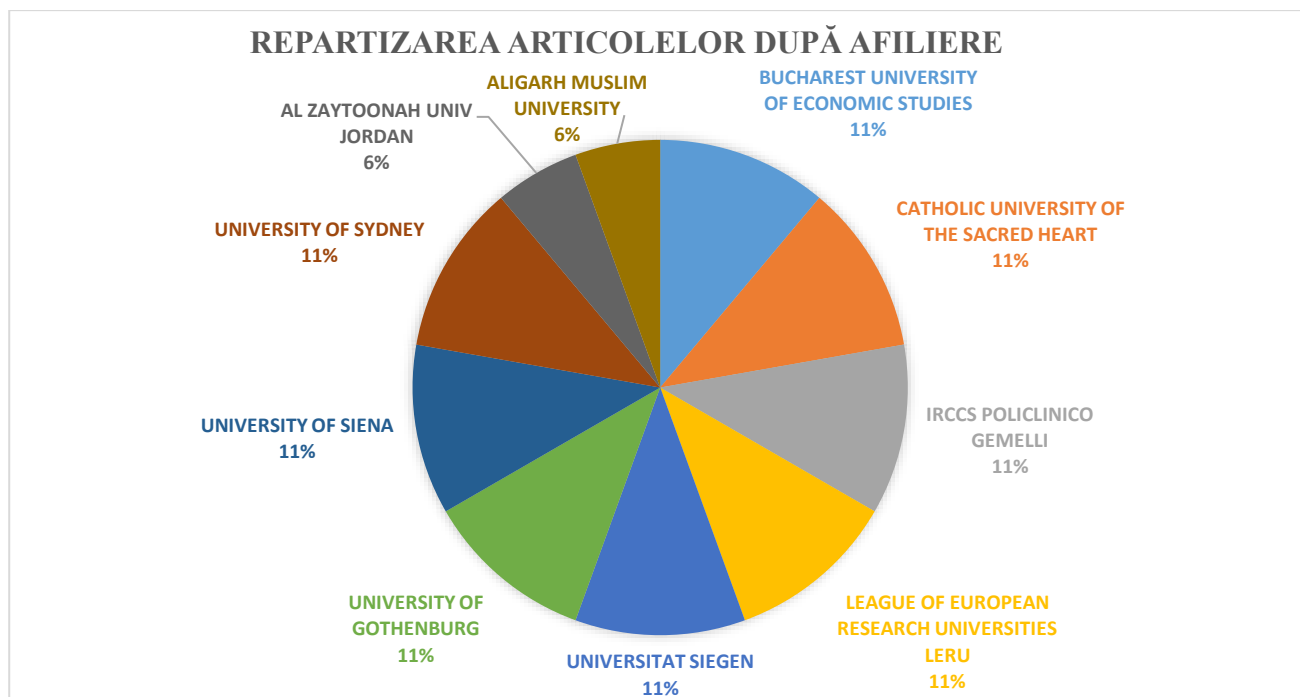

Figura 3. Repartizarea articolelor după afiliere

Sursa: elaborat de autor după prelucrarea publicațiilor de pe <https://www-webofscience-com.am.e-nformation.ro/>

Drept urmare, în figura 4 este prezentat raportul dintre numărul de publicații și categorii, cea mai proeminentă fiind „computer science”, urmată de „business”, „economics” și altele.

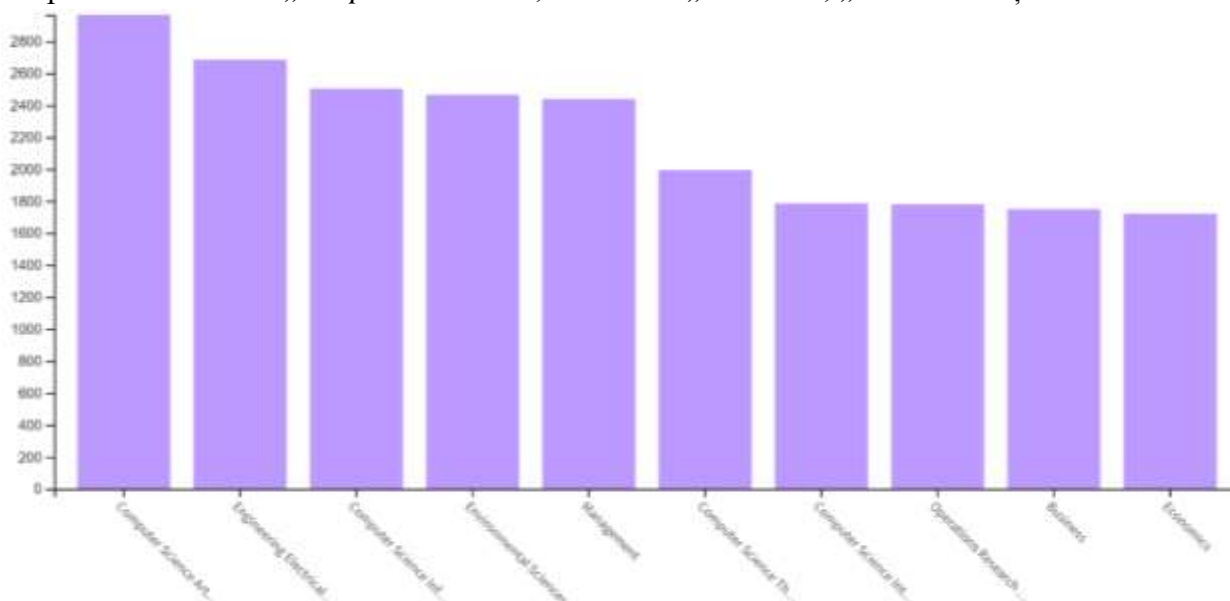

Figura 4. Numărul de publicații după categorii

Sursa: elaborat de autor după prelucrarea publicațiilor de pe <https://www-webofscience-com.am.e-nformation.ro/>

Cercetătorul american J.M.Clark [11], formulează în anul 1923, zece funcții ale contabilității de gestiune: determinarea prețului normal al bunurilor vândute de întreprindere, fixarea limitelor de reducere a prețurilor, determinarea produselor profitabile și a celor care creează deficit, controlul stocurilor, definirea valorii stocurilor, testarea eficienței diferitelor procese, testarea eficienței diferitelor departamente, detectarea pierderilor, risipei și furturilor, separarea costului sub-activității de costul productive și asigurarea coerenței cu conturile financiare. Deși au trecut aproape 100 de ani

și economia s-a dezvoltat considerabil, aceste funcții sunt actuale și astăzi. Putem vorbi despre modernizarea instrumentelor și nu despre modificarea necesităților managementului companiei în procesul de luare a deciziilor.

Procesul decizional în cadrul unei afaceri ține de adoptarea anumitor măsuri pentru dezvoltarea atât pe termen lung cât și scurt. Managementul are nevoie de date exacte pentru a putea determina cu impactul acțiunilor sau inacțiunilor sale.

Analizând expresia „decision making process” sau procesul decizional observăm că este o temă foarte actuală în publicațiile legate de business, îndeosebi observăm o relație strânsă cu științele exacte ceea ce confirmă ipoteza că procesul decizional este bazat pe date exacte și foarte detaliate – de altfel, cum furnizează contabilitatea de gestiune.

Concluzie

Subiectul cercetării convinge că contabilitatea de gestiune vine în ajutorul managementului prin furnizarea *informației* cât mai concrete și utile, care servește drept suport pentru adoptarea deciziilor. Astfel, se poate afirma că informația furnizată de către contabilitatea de gestiune are un rol important, chiar primordial în managementul entității. În acest sens, companiile trebuie să asigure o înregistrare corectă a tranzacțiilor economice, sarcină care revine departamentului de contabilitate. Este inevitabil de menționat că astăzi datorită progresului informațional, softurile destinate evidenței operaționale și contabile ușurează mult aceste lucrări, însă, importanța factorului uman nu poate fi negată.

Referințe bibliografice

1. MIHAILA S. , BRAD E.. (2018). Unele considerații privind contabilitatea de gestiune. *Conferința Științifică Internațională “Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători” [online]*, (pg. 81-85). Chisinau.
2. Bajan , M. (2016). Abordări științifice privind definiția contabilității de gestiune. *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Exacte și Economice)*, (pg. 132-137). Chisinau.
3. Bădicu, G., & Mihaila, S. (2020). *Contabilitatea de gestiune avansată: Note de curs*. Chisinau.
4. Țapu, T., & Todorova, L. (2013). Particularitățile tehnologice în avicultură și influența acestora asupra contabilității de gestiune. *Conferința "Contabilitatea și auditul în contextul integrării economice europene: progrese și așteptări"*, (pg. 264-267). Chisinau.
5. Iacob, C., Ionescu, I., & Avram, M. (2012). *Contabilitate de gestiune*. Craiova: Tipografia Universității din Craiova.i
6. Căpușeanu, S. (2006). Bazele organizării contabilității de gestiune și calculației costurilor prin metoda ABC (Activity-Based Costing) în industria textilă din România. *Economie teoretică și aplicată*, 89-96.
7. Bouquin, H. (2010). *Contabilitatea de gestiune*. Iasi: Tipo Moldova.
8. Kaplan, R. S. (1984). The evolution of management accounting. În *The Accounting Review* (pg. 390-418).
9. Ивашкевич, В. (2004). Бухгалтерский управленческий учёт. *Экономисть*.
10. *Legea contabilității și raportării financiare nr.287*. (2017, 12 15). Preluat de pe legis.md: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125231&lang=ro
11. J.M.Clark. *www.editurauniversitaria.ro*. Preluat de pe <https://www.editurauniversitaria.ro/storage/publications/rasfoire/FBsbgVmAinrydeZyUUrw305mF.pdf>